

ÇÎROKA ZAROKAN

KEÇIKA NIFTIKFIROŞ

Hebû carek ji caran, xêr û xweşî bibarin li hazir û guhdaran.

Dibêjin rojekê hewa ecêb sar bû; ji serê sibê ve berf dihat; dinya hêdî hêdî tarî dibû. Ew roj, roja dawîn a salê bû, yanî şeva sersalê bû. Dora rojê wê bûbûya saleke nû. Li derve bayekî sar, sermayeke mîna qeşa hebû. Di wê roja sar de keçikeke biçûk li kolanan dimeşiya. Ne şewqeyek li serê wê, ne jî cotek gore li piyên wê bûn. Serê sibê dema ew ji malê derketibû, cotek şimik ê pir kevn û jê re pê re mezin xistibû piyê xwe.

Gava ku keçika biçûk derket derve û xwest zûzûka xwe ji erebeyan bide alî, şimikên wê ji piyên wê derketin. Ew li hêviyê ma ku erebe tev derbas bibin û here şimikên xwe ji cadê bîne. Lê belê tam di wê kêliyê de kurikekî biçûk û şûm rahişt ferek şimika wê, bazda çû; fera din jî di bin tekerên erebeyan de perçiqîbû. Êdî keçika feqîr pêxwas mabû.

Keçika biçûk çend pakêt niftik xistibûn nav çenteyeke kevn û avêtibû stûyê xwe. Wê pakêtek jî girtibû destê xwe û ji bo ku wan bifiroşe, kolan bi kolan digeriya. Lê ji ber ku hem hewa pir sar bû, hem jî ew roj, roja dawîn a salê bû, herkesî dilezand, haziriya xwe ya sersalê dikir û qet bala xwe nedidan halê perîşan ê keçikê. Êdî bûbû şev û keçikê pakêtek tenê jî niftik nefirotibû. Ji sermayê bedena wê diricifî, ji birçînan jî dilê wê dibihurî. Lê ew hê jî li bendê bû ku niftikên xwe bifiroşe.

Kuliyên berfê xwe li porê wê yê reş radipêçiya. Porê wê ji berfê spî bûbû. Hemû paceyên xaniyan bi ronahiya lampeyan dibiriqîn; hema hema ji hemû malan bêhna xweş dihat, bêhna goştê qazên biraştî. Ew qaz ji bo şîva sersalê hatibûn biraştin. Ji birçînan û ji ber wê bêhna xweş gavên wê sist dibûn û wê hew dikaribû bimeşiya.

Keçika niftikfiroş wisa westiyabû û wisa cemidîbû ku dawiyê fikirî li navbera du xaniyan, li quncikekî rûnê, bêhna xwe vede. Keçik li wî quncikî rûnişt û piyên xwe yên biçûk ber bi xwe ve kişandin; lê belê ew ji berê zêdetir dicemidî û dilerizî, lê dîsa jî wê nediwêrî vegere mala xwe. Ji ber ku wê banknotek tenê jî qezenc nekiribû û bavê wê jî lê bidaya.

Destên biçûk ên keçikê ji sermayê qerisîbûn. Wê kêliyê tiştê hat bîra wê. Wê di dilê xwe de got “Ma wê çi be ez tenê darikekî niftikê bişewitînim û tiliyên xwe piçek germ bikim?”. Wê wisa got û piştî rahişt darikekî niftikê şewitand. Weyy, ew çi ronahiyeke geş, çi germahiyeke şîrîn bû! Bi germahiya agirê darikê keçika niftikfiroş ket nava xeyalan. Wê digot qey ew li ber sobeyeke mezin û germ rûniştiye. Keçika feqîr tam piyên xwe yên qerisî ber bi sobeyê ve dirêj bikirana ku bi carekê agir tefiya û sobe ji ber çavên wê winda bû. Keçikê dît ku ew bi tena serê li quncikê rûniştiye û di destê xwe de wî darikê niftikê ku heta nivî şewitiye digire.

Keçika niftikfiroş darikekî din jî şewitand û dîsa ket nav xeyalan: Bi ronahiya agir, êdî dîwarê malê jê re xuya nedikir. Li nava malê, li salona mezin, maseyeke xwarinê hebû: rûbereke spî û delal li ser maseyê hatibû raxistin, li ser jî sênîkên porselen ên muhteşem hebûn. Tam li ortê maseyê, di nav tepsiyekê de qazeke biraştî hebû. Lê bi carekê qazê xwe ji maseyê çeng kir, ket erdê û bi kêr û çetela bi piştê wê ve daçikandî, berê xwe da keçikê û li ber sekinî. Lê di wê kêliyê de agirê darikê vemirî. Li pêşiya keçikê, ji dîwarekî stûr û pê ve dîsa tu tişt nema.

Keçikê darikekî din pêxist û wê xwe li ber dareke xemilandî ya sersalê dît. Bi sedan findên biçûk ên rengorengo bi darê ve daleqandî bûn û tev pêketî bûn. Keçikê destê xwe dirêj kir ku yek ji wan findan bigire, lê belê ew darik jî vemirî û wekî ku dar ber bi asîmanê ve hilkişiya û find jî li asîmanê tevde bûn stêrk. Yek ji wan stêrkan li asîmanê xetek kişand, ber bi jêr ve şemitî û winda bû çû. “Aah, dîsa kesek wê bimire!” got keçika biçûk di dilê xwe de.

Belê, dapîra wê jê re gotibû ku “Gava stêrkek bixurice, yanî bişemite, wê çaxê canek wê hilkişe jorê û here bihuştê.” Ax, ew dapîra delal, yekane kesa ku pir ji keçika biçûk hez dikir û jê re qenc bû, berî bi demekê ew jî mîna stêrkekê xuricîbû.

Keçikê darikê din pêxist, ronahiyeke geş çêbû û dapîra wê ya ixtiyar hat li ber keçikê sekinî. Keçikê xwe avêt hembêza wê û qîriya got: “Pîrê ! Dapîra min a delal, min jî bi xwe re bibe! Ez dizanim dema ku ev darik vemire, tuyê jî herî. Wek sobeya germ, wek qaza biraştî û wek dara xemilandî ya sersalê, tuyê jî ji ber çavên min winda bibî. An li vir li ba min bimîne, an jî min bi xwe re bibe.”

Û keçikê darikê din jî şewitand, piştî wî yekî din û yekî din..., heta ku wê hemû pakêt xilas kir ji bo ku dapîra xwe ya delal hinekî din jî li ba xwe bigire. Wê demê dapîra wê keçik girt hembêza xwe û ew herdu bi hev re ber bi asîmanê ve firriyan û çûn.

Dora rojê, serê sibê, kesên ku ji wê kolanê diboriyan, di wê quncikê de cendekê keçikê dîtin; hinarikên wê sipsor bûbûn û bişirîneke sivik li ser rûyê wê bû. Ew di wê şeva sersalê de ku gelek bextewar jî bûbû, ji sermayê miribû. Darikê niftikê yê şewitî di destê wê yê biçûk de bû û darikên din ên şewitî jî li erdê belav bûbûn.

Ji nav wan kesên ku li ser serê wê bûbûn, yekî bêwijdan ji bo wê got “Ev çi ehmeq e! Çawa wisa fikiriye ku bi darikan wê karibe xwe germ bike!” Lê yên din li ser keçikê hêstir barandin; û ji wan kesî nizanibû ku keçikê çi tiştên xweş û spehî dîtibûn di wê şeva sersalê de. Û dîsa kesî nizanibû ku keçik di hembêza germ a dapîra xwe de ketibû sala nû.

Çîroka me qediya,

xêr û xweşî li hazir û guhdaran bariya.